

Szerb Köztársaság,
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium,
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK,
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,
Újvidék

KÖZSÉGI ANYANYELVI VERSENY

2018/2019.

8. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 90 perc áll rendelkezésedre. A feladatlagra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy a végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

_____

8. osztály

Az asztalon cédula várt, hogy ezt meg azt melegítsek, csók, anya, a csók már kihűlt, a melegítés meg igazán várható, úgy döntöttem, inkább sétálni viszem a Bunit, ilyet még úgyse csináltunk... A kutya egyszeriben nekiiramodott, s én rémült koloncként csüngtem a láncán. A legmeredekebb szakaszon aztán Bundi bennszülött örömtáncba fogott, váratlan gyorsasággal néhányszor körbekerült engem, s miután így sikerült teljesen rám tekernie a láncot, földre döntötte rituálisan megkötözött áldozatát. Kapálózva próbáltam szabadulni, ő pedig értékelte vicces hangulatomat, körbeszaglászott, és képembe lihegve összenyálazott, majd teljes erőből rohanni kezdett lefelé, nyilván ez is a nagyszerű játékhoz tartozott. Nagy nehezen kibogoztam magam, és csüggedten néztem, amint Bundi távolodik, a hosszú lánc másik fele vígan ugrándozva csörömpölt utána.

(Lackfi János: *A szögletes halacska* - Részlet)

1. **Olvasd el** figyelmesen a fenti szöveget, és **felelj** a feltett kérdésekre!

a) A főszereplő mit halasztott el a kutyasétáltatás kedvéért?

---

b) Miből tapasztalható, hogy a kutya vidám és játékos kedvében volt?

---

c) Milyen szőrzete lehet a történetben szereplő kutyának? Miből gondolod?

---

d) Mit jelent a *koloncként csüngtem* kifejezés a szövegben?

---

2. Állapítsd meg, Lackfi János szövegére vonatkozóan **igazak vagy hamisak** az alábbi állítások! **Írd a megállapítás mellé** az IGAZ vagy HAMIS minősítést!

a) A történet egy lejtős útszakaszon zajlik. _____

b) A kutya lánc elszakadt a történet végén. _____

3. Fogalmazd meg **néhány mondatban**, hogyan számol be a vele történetéről a szöveg főszereplője édesanyjának, aki mindig is ellenezte, hogy egyedül vigye sétálni a kutyát! (Igyekszik szépíteni a vele történeteket anélkül, hogy hazudna.)

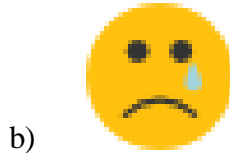
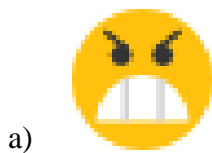

---

4. A fiú barátjának írt levelében hangulatjellel szeretne többlet-mondanivalót tűzni a kutyakalandot leíró, alábbi mondata mellé:

A kutya teljes erőből rohanni kezdett lefelé, nyilván ez is a *nagyszerű* játékhoz tartozott.

A alább megadott jelek közül szeretné egyiket a mondata végére illeszteni. Segíts neki a döntésben! **Indokold is meg**, miért az **a, b vagy c hangulatjelet** választanád! **Mit fejezel ki vele?**

---

5. **Olvasd el** figyelmesen az alábbi mondatot, majd a **töltsd ki** a táblázatot! A mondatból emeld ki a kért **szószerkezeteket**! Ha valamelyik szószerkezetre nem találsz példát, a mellette lévő mezőt **húzd ki** (—)!

A vidáman ugránczó Bundi földre döntötte megkötözött áldozatát.

A szószerkezetek fajtája	Példa
módhatározói szószerkezet(ek)	
birtokos jelzős szószerkezet(ek)	
minőségjelzős szószerkezet(ek)	
helyhatározói szószerkezet(ek)	

6. **Húzd alá a kakukktojást**, azt a szót, amelyikben másmilyen mássalhangzó-változás megy végbe, mint a többiben! Majd **egészítsd ki az indoklást**, miért ezt a szót húztad alá!

hunnya, fonja, igazság, hagyja, egészség, nagyja, bátyja, anyja

A kakukktojás a következő szó: _____, mivel az ebben a szóban végbemenő hangtani változás a(z) _____, míg a többiben _____ megy végbe.

7. Lentebb a **kibogoz** igével **rokon értelmű** szavakat olvashatod, egy azonban nem illik a sorba. Húzd alá a **kakukktojást**!

kihámoz, meghámoz, kibont, kiold, megfejt, megold, feltár

8. *Olvasási munkafüzetedben* korábban megismerkedhettél a hálózati lényekkel. A továbbiakban **egészítsd ki** a róluk szóló mondatokat! Ügyelj az **igekötős igék** helyes használatára! A következő szavak közül válogathatsz:

megteremt, megjelenik, befut, kitüntet

- a) Annanova csak 2000 áprilisában _____ a képernyőn.
- b) T-Babe egy virtuális énekesnő, akit Tessa Hartmann _____.
- c) Az első virtuális sztár, Max Hedroom 1985-ben nagy karriert _____.
- d) A játékfiguraként létrehozott Lara Croftot maga a brit kormány is _____.

9. **Alkoss** egy-egy mondatot a **miatt** és a **végett** névutó felhasználásával!

---

10. Az alábbi tartalmakat fejezd ki olyan **szólásokkal**, amelyekben az **orr** testrész szerepel!

- a) Nem mondja el neki: _____
- b) Megsértődik: _____
- c) Becsapja: _____
- d) Mérgesíti, dühíti: _____

11. Melyik **ágrajz** felel meg az alábbi mondatnak? **Karikázd be** a helyes megoldás előtt álló **betűjelet**!

A kutya a képembe lihegve összenyálazta a hajam.

a) $\acute{A} = A$ / \ Hm T Hh	b) $\acute{A} = A$ Hm T Hh	c) $\acute{A} = A$ / \ Hm Hh T

12. **Keressd ki** az alábbi szövegrészletből **a meghatározásoknak megfelelő** szavakat!

A legmeredekebb szakaszon aztán Bundi bennszülött örömtáncba fogott, váratlan gyorsasággal néhányszor körbekerült engem, s így sikerült teljesen rám tekernie a láncot.

- a) **Ragozott** főnévi igenév: _____
- b) **Tárgyi** szerepben lévő **személyes névmás**: _____
- c) **Vegyes hangrendű** összetett szó: _____
- d) **Igéből** képzett **melléknév**: _____

13. **Húzd alá** és **javítsd ki** a nyelvhelyességi hibát! A helyesbített szóalakot **írd a vonalra!**

- a) Én is szívesen megtanulnák egy keleti nyelvet. _____
- b) Mondtam nekik, hogy induljonak haza. _____
- c) Az öcsém nem halassza tovább a tanulást. _____
- d) A lakásunkban a fürdőszoba a legkisebb helység. _____

14. **Írd be** a mondatok előtt álló betűjelet a **megfelelő mondattípus** elé!

- a) Az asztalon cédula várt. _____ időhatározói alárendelt mondat
- b) Csüggedten néztem, amint Bundi távolodik. _____ bővített mondat
_____ hiányos mondat
- c) A csók már kihűlt, a melegítés meg igazán várhatott. _____ tagolatlan mondat
_____ tárgyi alárendelt mondat
- d) Szia, anya! _____ mellérendelő, kapcsolatos mondat

15. Az alábbi képregényrészlet Gárdonyi Géza *Egri csillagok* című művének egy eseményét mutatja be. Dobó István várkapitány esküszövegét olvashatjuk benne. Mivel egészíti ki a kép a szöveget? **Mit mond el a kép** az esemény körülményeiről, amit **a szöveg nem közöl**? Válaszodat **írd a kép alatti vonalakra!**

---

16. **Húzd alá** mindkét sorban a **helytelenül** írt szót!

- a) eltünődik, megszüntet, tűzijáték, megbüntet, kitűnik, büntelen, tüntet
- b) tízet, tízen, tízes, tízért, húszan, huszas, húszat, húszért

8. osztály

17. Az alábbiakban egy szöveget olvashatsz Kálmány Lajos néprajzkutatóról. Az a feladatod, hogy **pótold** a róla szóló szövegben a kimaradt **toldalékokat**!

Kálmány Lajos jeles néprajzkutató halálá _____ 100. évfordulóját ünnepeljük az idén. Miután 1875-ben misés pap _____ szentelték, hivatásának gyakorlása mellett a népi hagyományok gyűjtésé _____ is foglalkozott. Többek között Szajánban és Törökbecse _____ is tevékenykedett. Gyűjtéseit maga szerkesztette egybe, és saját pénz _____ adta ki. Emléke előtt tisztelegnek a vajdasági diák _____ minden év májusában Zentán, a Kálmány Lajos Népmesemondó Versenyen.

18. Mondd **ugyanazzal** a szóalakkal!

Zúzok

> _____

Nép neve

19. **Tanulmányozd át** az alábbi táblázatot, amely négy gimnázium diákjainak köszönési szokásait mutatja be, majd **válaszolj** a kérdésekre!

	Köszönés a barátoknak – százalékos kimutatás			
	Zenta	Újvidék	Szeged	Temesvár
Szia!	68	70	76	72
Szevasz!	22	21	12	26
Helló!	48	44	51	44
Szasz!	12	10	4	5
Csáó!	25	12	15	17
Csá!	28	20	18	23
Tyáo!	5	11	–	5

- Melyik** köszönési formát nem használják **mindegyik** városban? _____
- Melyik a **második legkedveltebb** köszönés minden városban? _____
- Melyik köszönési formánál a legnagyobb a **különbség a szegedi és a temesvári** diákok adatai között? _____
- Melyik köszönési formánál **térnek el** leginkább az újvidékiek és a zentaiak adatai? _____

20. A 8.-os Gyakorló nyelvtankönyvben olvashattál a **szöveg jellemzőiről**. Az alábbi meghatározások közül **karikázd be** a **szöveggel** kapcsolatos **helyes megállapítás(ok)** előtti betűjelet!

- Csak nyomtatott formában létezik.
- A szöveg kerek, teljes, lezárt üzenet.
- Minden mondat továbbépítheti a szöveget.
- A szöveg nem kommunikációs célokat valósít meg.

JAVÍTÁSI KULCS A 8. OSZTÁLYOS TESZTHEZ

(2019. évi községi anyanyelvi verseny)

1. a) A főszereplő elhalasztotta az étkezést/ebédet stb. b) A kutya örömtáncba fogott. Vagy: Tréfának fogta föl a fiú kapálózását, s körbenyalta stb. c) A kutyának hosszú vagy sűrű szőrzete lehet, hiszen Bundinak hívják (ami a Bundás beceneve). d) Koloncként csüngtem: tehetetlenül (tehetetlen tartozékként, nehezékként) lógtam (vagy más hasonló magyarázat).

(4x0,25=1)

2. a) IGAZ, b) IGAZ

(2x0,5=1)

3. Például: Anya, ma elvittem egy rövid sétára Bundit a közelbe. Ő nagyon jókedvében volt, hancúrozott, futkározott, pajkossága odáig fokozódott, hogy véletlenül a láncot is elszakította. Minden ötletes választ elfogadunk (egy-egy szám harmadik személyben is). (1)

4. Például: a) Az **a)** hangulatjelet választanám, ezzel utalnék arra, hogy tulajdonképpen földühített a kutya. b) A **b)** hangulatjelet választanám, mert szomorúsággal tölt el ez az úgynevezett nagyszerű játék. A **c)** hangulatjelet választanám, mert igazából vidáman kellett volna fogadnom házi kedvencem tréfálkozását. (Minden jó érvelést el kell fogadni. A lényeg, hogy a tanuló megindokolja döntését.) (1)

5.

A szó szerkezet fajtája	Példa
módhatározói szó szerkezet(ek)	vidáman ugrándozó
birtokos jelzős szó szerkezet(ek)	—
minőségjelzős szerkezet(ek)	ugrándozó Bundi, megkötozött áldozatát
helyhatározói szó szerkezet(ek)	földre döntötte

(4x0,25=1)

6. A kakukktojás a *fonja*, mivel az ebben a szóban végbemenő hangtani változás az *összeolvadás*, míg a többiben (jelöletlen) *teljes hasonulás* következik be. (0,5+2x0,25=1)

7. meghámoz (1)

8. a) jelent/jelenik meg, b) teremt(ett) meg, c) fut(ott) be, d) kitüntette/kitünteti (4x0,25=1)

9. Például: A rossz idő(járási viszonyok) *miatt* nem szálltak föl a gépek. Peti a jó jegy megszerzése *végett* tanul sokat. (2x0,5=1)

10. a) Nem mondja el neki: Nem köti az *orrára*. b) Megsértődik: Fölhúzza az *orrát*. c) Becsapja: *Orránál* fogva vezeti. d) Mérgeíti, dühíti: Borsot tör az *orra* alá. (4x0,25=1)

11. a) (1)

12. a) tekernie, b) engem, c) örömtánc(ba), d) váratlan (4x0,25=1)

13. a) megtanulnák– megtanulnék, b) induljonak – induljanak, c) halassza – halasztja, d) helység – helyiség (4x0,25=1)

14. a) bővített mondat, b) tárgyi alárendelt mondat, c) kapcsolatos mellérendelt mondat, d) tagolatlan mondat (4x0,25=1)

15. Például: Látjuk, ahogy Dobó István (vallási szertartás keretében) keresztre emelt ujjakkal esküszik. A másik képen megfigyelhetjük beszéd közben fölemelt karját. A papot, a (harcra utaló) ágyút is ábrázolja a kép. (Egy információ elég.) (1)

16. a) eltűnődik, b) huszas (2x0,5=1)

17. halálának, pappá, gyűjtésével, Törökbecsén, pénzén, diákok (6x0,25=1,5)

18. török (0,5)

19. a) Tyáo! b) Helló! c) Szevasz! d) Csáo! (4x0,25=1)

20. b), c) (2x0,5=1)